

Anne's AANRADERS

Het leven van Anne Brylla, van kwekerij Rein en Mark Bulk, bestaat uit planten. Ze geniet van haar werk op deze traditionele, Boskoopse kwekerij en deelt haar enorme plantenkennis graag met de lezers van Groei & Bloei. Anne aan het woord over drie struiken met prachtige herfstkleuren. De beste tijd om ze te planten is het najaar.

Tekst Hester van Gent Beeld Mark Bulk, e.a.

Sapium japonicum

"Op een dag moest ik een aantal gewassen achter de loods verplanten, omdat op die plek elektriciteit moest worden aangelegd. *Sapium japonicum* (voorheen: *Neoshirakia japonicum*) was daar één van. Het was in het najaar. Vanaf die dag ben ik helemaal fan van *Sapium* vanwege de schitterende herfstkleur. De plant heeft toen een jaar lang in een grote kuip gestaan, maar bleef er supergoed uitzien. Nu staat hij achter in de kwekerij tussen andere moederplanten. *Sapium japonicum* is een kleine boom, die redelijk breed groeit en zich laag vertakt. De herfstkleur is heel intens en een blad kan verschillende kleuren hebben: van geel tot rood. Als de zon door het blad schijnt, is het net kunst! De bladeren zijn tot 12 centimeter lang en redelijk smal.

In de natuur komt *Sapium* voor in vochtige bossen in Oost-Azië. Let er dus op dat hij niet te droog staat. Bij ons op de kwekerij deed hij het op een vochtige plaats naast de sloot, op het oosten, heel goed. Dat jaar in de kuip stond hij ook wel eens droger en toch deed hij het prima. Als de boom de hele dag zon krijgt, lijkt hij het wat minder goed te doen, maar hij kan best wat zon hebben. *Sapium japonicum* wordt in de natuur wel 8 meter hoog, maar bij ons heb ik hem nog nooit hoger gezien dan zo'n 2 meter. Het is een heel langzame groeier. Een vriend vertelde me dat in de Sir Harold Hillier Gardens in Engeland een exemplaar van rond 6 meter staat.

In juni verschijnen de bloemen aan aarvormige trossen, ze zijn klein en niet heel opvallend. Grappig is dat de onderste twee tot drie bloemetjes vrouwetjes zijn, waar de stampertjes sierlijk uitsteken. Alle andere bloemen aan de tros zijn mannetjes. Best een goede verdeling, vind je niet? De gele besjes die daarna verschijnen, zijn onopvallend; de herfstkleur eist alle aandacht op. Geef *Sapium japonicum* voldoende ruimte in de tuin. Hij kan prima als solitair. Het duurt even voor hij groot is. Met het ouder worden, krijgt de boom een beetje een parapluvorm: aan de bovenkant waaiert hij wat breder uit. Dat geeft hem iets elegants. Zet er een lage bodembedekker onder, bijvoorbeeld *Pratia pedunculata* met leuke, blauwe bloemetjes. *Sapium japonicum* is een heel bijzondere en zeldzame boom die meer aandacht verdient!"

Hydrangea quercifolia 'Ruby Slippers'

"Toen ik in Denemarken in een tuincentrum werkte, vroegen klanten standaard naar *Hydrangea macrophylla*, de boerenhortensia. Ik probeerde ze dan te interesseren voor de andere hortensia's, die helemaal achterin stonden. Meestal tevergeefs, niemand wilde ze hebben. Onbegrijpelijk! Neem nou *Hydrangea quercifolia*, met mooi loof in de vorm van een eikenblad. 'Ruby Slippers' is mijn favoriet. Deze vrij nieuwe cultivar is een kruising tussen *H. quercifolia* 'Pee Wee' en 'Snow Queen', van het U.S. National Arboretum.

Hij heeft de mooie bloemen van 'Snow Queen' en de compacte groei van 'Pee Wee'. In tegenstelling tot andere eikenbladhortensia's, is het een stevige heester. Hij wordt niet hoger dan 1,5 meter en groeit mooi rond, als een bal met heel veel bloemen. De bloemen beginnen wit en verkleuren later naar intens roze. 'Ruby Slippers' bloeit lang, van juli tot september. Als klap op de vuurpijl krijgt hij ook nog eens een heel mooie, rood-oranje herfstkleur. Die combinatie van vorm, bloemen en herfstkleur is gewoon zó goed!

'Ruby Slippers' kan goed onder bomen staan, op een plek in de halfschaduw. Voor een mooie herfstkleur is een beetje zon welkom. Hij houdt van (enigszins) zure, humusrijke en vochthoudende grond. Wat droger mag, maar zet hem zeker niet té droog. Snoeien is niet nodig, het is het beste om hem gewoon te laten groeien. Wil je toch snoeien, doe dat dan na de bloei, want de eikenbladhortensia bloeit op meerjarig hout. Een andere eikenbladhortensia is 'Snowflake'. Die heeft dubbele bloemen, die als een waterval naar beneden hangen. Fantastisch mooi. Als het alleen om de bloei zou gaan, zou dit mijn favoriet zijn. Dan heb je nog *Hydrangea quercifolia* 'Burgundy'. Die hebben we geïntroduceerd vanwege de prachtige donker paarsrode herfstkleur. De bloei is minder bijzonder.

In de tuin krijg je een leuk effect als je verschillende nuances herfstkleuren aanbrengt. Zo zou je 'Ruby Slippers' kunnen combineren met 'Burgundy', die wat hoger wordt (en veel donkerder blad krijgt). Vaste planten met rode of zuurstokroze bloemen, bijvoorbeeld *Lythrum*, passen er ook mooi bij, dan beken je echt kleur. Ik heb eens gelezen dat *Hydrangea quercifolia* ook een schitterende combinatie vormt met *Oxydendrum aboreum* (zuurboom) en dat kan ik me heel goed voorstellen. Die verschillende herfstkleuren, bladvormen en dan nog de witte zaadjes van *Oxydendrum*, die aan lange horizontale trossen hangen en tot de winter aan de boom blijven ... Bovendien houdt *Oxydendrum* ook van zure grond.

Omdat hij zo mooi groeit, is 'Ruby Slippers' trouwens ook heel geschikt als solitair of in een rijtje in een wat strakkere tuin. Kortom, een geweldige toevoeging aan het sortiment eikenbladhortensia's! ▶

Foto: Shadow Nursery

Links *Sapium japonicum* in herfststooi.

Rechtsboven en -midden Eerst zijn de bloemen van *H. quercifolia* 'Ruby Slippers' wit, later kleuren ze roze.

Rechtsonder In de herfst kleurt het blad oranjerood.

Viburnum nudum Brandywine

"Ongeveer dertig jaar geleden zaaide Rein Bulk sr. zaad van *Viburnum nudum*. Een van de zaailingen groeide uit tot een bijzonder mooie plant, die jaren op de kwekerij stond. Pas zo'n twintig jaar later werd hij ontdekt door Amerikaanse kwekers die op bezoek waren. Terug in Amerika gaven ze hem de handelsnaam Brandywine. Deze naam hebben wij overgenomen.

V. nudum Brandywine groeit compacter dan *V. nudum* en valt op vanwege z'n diep paarsrode herfstkleur en grote hoeveelheid bessen. De bloei is enorm rijk. De bloemetjes verschijnen in juni-juli. Ze zijn heel klein, maar omdat ze spierwit zijn en er heel veel bij elkaar in een scherm zitten, is de bloei toch zeer opvallend. Het donkergroene blad contrasteert mooi met het wit van de bloemen. En dan de bessen! Die doorlopen drie stadia: van lichtgeel/crèmekleurig, via roze naar diep donkerblauw. Het lijkt wel alsof er poeder op zit.

***Viburnum nudum* Brandywine is goed winterhard en heeft weinig zorg nodig. Let er na het planten wel op dat hij niet uitdroogt.**

De moederplant op onze kwekerij staat op een zonnige plek in niet te natte grond. Ondanks het feit dat hij behoorlijk wat oostenwind krijgt, doet hij het prima.

Voor een mooie herfstkleur is voldoende zon belangrijk en de grond mag aan de zure kant zijn. Wij snoeien hem regelmatig en dat vindt hij prima. Als je hem na de bloei licht terug knipt, krijgt je een vollere struik. Ongesnoeid wordt de struik zo'n 2 meter hoog.

Brandywine heeft verschillende gezichten. Als hij bloeit of bessen heeft, is hij vooral elegant. In z'n spectaculaire herfstkleed is hij meer 'showy'. Hij laat zich goed combineren met coniferen of groenblijvende heesters. Ik vind het blad mooi passen bij dat van rododendron. Maar ook vaste planten zijn goede partners. In dat geval zou ik kiezen voor planten die ook stoer, donker en dik blad hebben, bijvoorbeeld cultivars van *Euphorbia martinii* of *E. jaquemontii* en *Liriope muscari* of *Mukdenia rossii*. Die laatste bloeit al in april met witte bloemetjes en heeft ook een mooie herfstkleur. Bovendien doet hij het prima in de schaduw van een heester. Al met al is *Viburnum nudum* Brandywine een enorm decoratieve plant, die het hele seizoen door mooi is." *

Rechtsboven De bessen van *Viburnum nudum* Brandywine verkleuren van lichtgeel naar donkerblauw.

Rechtsonder De herfstkleur is diep paarsrood.

Onder De bloemen verschijnen in juni-juli.

DE KWEKERIJ

Boomkwekerij Rein en Mark Bulk in Boskoop (www.bulk-boskoop.nl) kweekt zeldzame en bijzondere planten voor de groothandel, maar particuliere tuiniers zijn ook welkom. Zie voor meer verkoopadressen www.plantago.nl.